

Čís. 5166.

Zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., uložen-li náhradní trest na svobodě za trest peněžitý v nižší výměře, než dovoluje § 8 odst. 1 zák. čís. 31/1929 sb. z. a n.

Předpoklady a doličování zmatekčís. 9 a), 10 § 281 tr. ř.

Uznává-li rozsudek obžalovaného vinným přečinem podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., poněvadž k tajné organizaci přistoupil, vymyká se požadavek zmatečční stížnosti státního zastupitelství, by bylo i vysloveno, že se činnosti organizace účastnil, z rámce § 281 čís. 9 a) tr. ř., aniž lze ono neuznání dalšího způsobu spáchání činu důvodně napadati s hlediska čís. 10 § 281 tr. ř., nebo nepřímou uplatňováním formálních vad rozsudku.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Zm I 1088/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečční stížnosti státního zástupce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. srpna 1934, pokud jím byl obžalovanému Vratislavu L-ovi uložen na místo peněžitého trestu 1.000 Kč případný náhradní trest žaláře na 1 den a pokud byl obžalovaný Ladislav B. uznán vinným přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. jen v jednom směru, vyhověl ve směru na prvním místě uvedeném, rozsudek nalézacího soudu zrušil ve výroku, jímž byl obžalovanému Vratislavu L-ovi uložen na místo peněžitého trestu 1.000 Kč případný náhradní trest žaláře na 1 den a dobu případného náhradního trestu za uložený peněžitý trest určil na 10 dnů žaláře. Jinak zmatečční stížnost zamítl.

D ů v o d y:

Zmatečční stížnost státního zastupitelství právem napadá rozsudek ohledně obžalovaného Vratislava L-a z důvodu zmatečnosti podle čís. 11 § 281 tr. ř., pokud nalézací soud u něho stanovil za vedlejší peněžitý trest 1.000 Kč náhradní trest žaláře jednoho dne. Podle velícího ustanovení § 8 odst. 1 zák. z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., kteréžto ustanovení platí i pro obor zákona na ochranu republiky, má se za nedobytný peněžitý trest stanoviti doba náhradního trestu podle zavinění a to za každých 10—100 Kč uloženého trestu na penězích jedním dnem trestu na svobodě. Výjimku z toho obsahuje jen ustanovení třetího odstavce tohoto paragrafu, to však jen pokud jde o nejvyšší hranici náhradního trestu přípustnou podle druhu trestného činu. O takový případ tu však nejde a měl nalézací soud dbáti zásady prvního odstavce, stanovící závazně, že jen za každých 10—100 Kč jest uložiti náhradní trest jednoho dne. Jen v těchto mezích určuje soud míru náhradního trestu podle volné úvahy. Tím, že nalézací soud stanovil za peněžitý trest 1.000 Kč ná-

hradní trest žaláře toliko jeden den, ač podle § 8 cit. zák. měl býti jako náhradní trest vyměřen žalář nejméně 10 dnů, vykročil z mezí svého trestního oprávnění a zatížil rozsudek zmatkem podle čís. 11 § 281 tr. ř. Bylo proto v tomto ohledu zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, napadený výrok zrušiti a vysloviti nový náhradní trest v mezích § 8 odst. 1—3 zák. čís. 31/1929 sb. z. a n.

Nelze však přiznati oprávnění zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud z důvodů zmatku čís. 5, 9 a) § 281 tr. ř. napadá rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný Ladislav B. uznán vinným přečinem podle § 17 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. jen potud, že k tajné organizaci L-em založené, znaje její účel podvraceti samostatnost, ústavní jednotnost a demokraticko-republikánskou formu státu, přistoupil a nikoliv též, že se i účastnil činnosti zmíněné organizace. Tím neprovádí zmateční stížnost důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. ve smyslu zákona. Tento důvod zmatečnosti předpokládá totiž, že nalézací soud prohlásil čin mylně buď za trestný nebo beztrestný. V neprospěch obžalovaného lze pak tento důvod zmatečnosti uplatňovati jen proti osvobozujícímu výroku; takový však napadený rozsudek neobsahuje. Rozsudek prohlašuje čin dávaný obžalobou Ladislavu B-ovi za vinu za trestný a uvádí též ustanovení zákona, která obžalovaný podle názoru soudu svým činem přestoupil. Není tedy stěžovatel s to, by uplatňoval, že se nalézací soud zmýlil při rozhodování otázky, zda skutek obžalovanému za vinu dávaný je činem trestným před soud příslušejícím. Rozsudek vyslovuje jasně, že skutek ten je přečinem sdružování státu nepřátelského a uvádí pro to i důvody. Zmateční stížnost však žádá jen výrok, že skutek obžalovaného je přečinem ještě z jiného důvodu. Že tento požadavek zmateční stížnosti vymyká se z rámce § 281 čís. 9 a) tr. ř., plyne na první pohled z hořejších vývodů.

Ani z případného hlediska zmatku čís. 10 § 281 tr. ř. nebylo by lze zmateční stížnosti přiznati oprávnění. Tento důvod zmatečnosti předpokládá, že skutek, který je základem rozhodnutí soudu, byl nesprávným výkladem zákona podřaděn pod předpis trestního zákona, který se k němu nevztahuje. Avšak ani to zmateční stížnost není s to uplatňovati, neboť nalézací soud použil správně ustanovení zákona, jemuž skutek obžalovaného podřadil. Přehlédnutí (neuznání) dalšího způsobu, jímž může býti spáchán přečin podle § 17 zák. na ochr. rep. na tom základě, že týž trestný čin byl spáchán ještě i účastí na činnosti dotyčné organizace, vztahuje se jen na okolnost přitěžující. Její pomnutí mohlo by tvořiti důvod zmatečnosti jen, pokud by tato okolnost přitěžující byla v zákoně jmenovitě uvedena, podmiňujíc mimo to ještě změnu trestní sazby nebo způsobu trestu. O takovou okolnost přitěžující však v souzeném případě nešlo. Trestný skutek zůstává co do druhu týž, stejně jako trestní sazba, které je použití, i kdyby ke skutkové podstatě přečinu v rozsudku uvedené přistoupil ještě další způsob činnosti zmateční stížností uplatňovaný. Ostatně obsahuje § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. pouze jednu trestní sazbu (viz rozh. čís. 345, 3146 víd. sb.; čís. 1049, 2127 sb. n. s.).

K vývodům zmateční stížnosti, pokud se jimi uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř. a to vnitřní rozpor rozsudku co do rozhodujících skutečností, netřeba přihlížeti, ježto není přípustno, by veřejný obžalobce svému a to, jak již bylo dovedeno, neoprávněnému požadavku podřadění skutku pod další způsob skutkové podstaty přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. zjednával nepřímou průchod uplatňováním formálních vad rozsudku (rozh. čís. 2154, 2705, 2771, 3199 sb. n. s.).

Čís. 5167.

§ 14 čís. 5 zák. na ochr. rep.

Možnost, že výrokem byla snížena vážnost republiky, může být dána již povahou činu; není nutně vyloučena ani tím, že se projev, hanobící surově československý národ, stal před českými venkovskými občany, a že obžalovaný, který je sám české národnosti, byl občanům znám jako notorický pijan a osoba mnohokrátě trestaná; subjektivní stránka.

Rozlišení mezi snížením vážnosti republiky a ohrožením obecného míru v republice.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Zm II 480/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 24. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep.; zrušil napadený rozsudek a obžalovaného uznal vinným, že dne 21. května 1933 ve V. J. veřejně způsobem surovým hanobil národ tak, že to mohlo snížit vážnost republiky.

D ů v o d y:

Rozsudkem soudu první stolice je zjištěno, že obžalovaný veřejně na návsi u přítomnosti tří osob, ale tak, že to mohly zaslechnouti i jiné osoby, zejména asi 5 nebo 6 školáků, kteří byli na blízku, pronesl výrok: »Co? Česká řeč, to je řeč hovad. O té české řeči dříve nikdo nevěděl«; bylo správně usouzeno, že byl veřejně slovy těmi způsobem surovým hanoben čsl. národ. Nalézací soud však vzhledem k okolnostem případu postrádá způsobilost tohoto výroku snížit vážnost republiky nebo ohrozit obecný mír, ježto obžalovaný sám prý je národnosti české, slova pronesl v ryze české obci před osobami české národnosti, mimo nelibost a odpor posluchačů nedošlo pro ně mezi svědky a obžalovaným k dalšímu konfliktu, tedy nedošlo k ohrožení míru ani v úzkém kroužku přítomných osob, tím méně obecného míru v republice a nebyla u posluchačů dána ani možnost, že projev podnapilého obžalovaného sníží v jejich myslích vážnost Československé republiky.

Lze připustiti, že za vylíčených okolností nemohl výrok obžalovaného ohrozit obecný mír v republice; čin tak, jak se podle rozsudko-